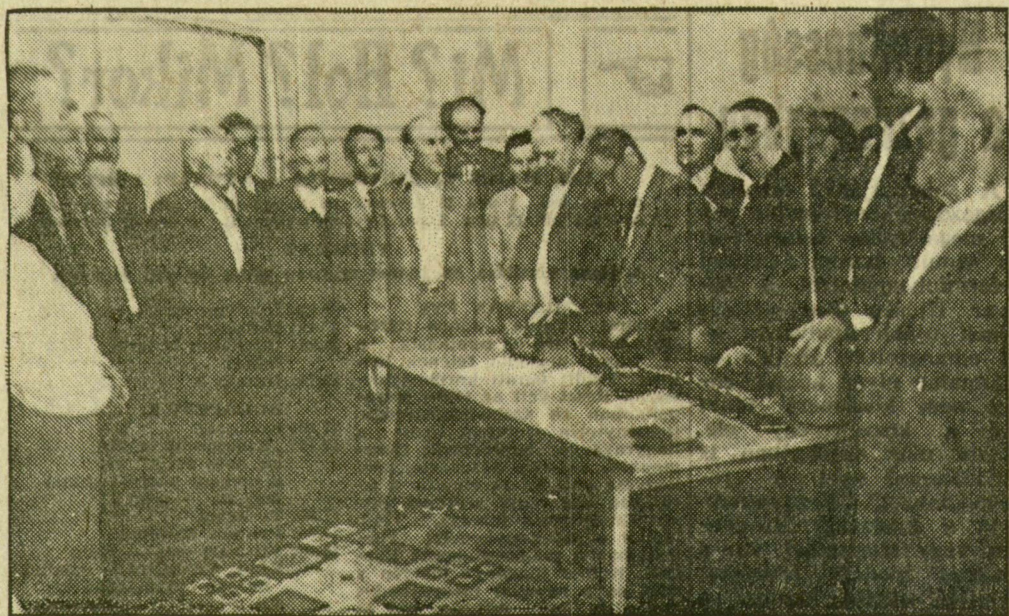

Somogyi Károlyné felvétele

A pusztaszeri idősebb korosztály eddig is szívesen összejött volna egy-egy baráti beszélgetésre, de bajban voltak, mert nem volt helyük. A házi diskurzusokon csak páran fértek el, a nagyobb rendezvényeiket csak a vendéglőben tarthatták. A falu központjában elkészült a rég várt nyugdíjasklub, a napokban rendezik be, teszik otthonossá. Az első nézelődők közül hamar kikerült egy jó hangzású citerazenekar. Úgy gondolják, itt máskor sem esik majd nehezükre testre szabott programot találni szabadidejük kellemesebb eltöltésére

Nyugdíjasklub Pusztaszeren

Nem húzták el a nótájukat...

Dobra verés után

Tavaly lapunkban már részletesen beszámoltunk arról, hogy az ideai esztendő határkő a vállalat életében. Januártól ugyanis más gazda vette át a hangszerkészítőket. A több évtizedig a városi tanács felügyelete alatt álló céget ugyanis — két másik szegedi vállalattal együtt — dobra verte a gazda. Akkor részletesen beszámoltunk arról, hogy a racionalizálási törekvések mellett a kényszer is az eladásra sarkallta a régi tulajdonost. A tanács szűkös pénzügyi eszközei ugyanis nem tették lehetővé, hogy továbbra is támogassa a gazdálkodó egység fejlődését. Kiderült, hogy a vállalat rentabilitásának növelésére nincs más út, csak a külső erőforrások bevonása. Azt gondolta az ember, hogy nem éppen életbiztosítás egy ilyen vállalatot átvenni. A Konzumex mégis vállalkozott arra, hogy a megindult leépítési folyamatot megállítsa. Már 1986-ban — a megvásárlás előtt — 1 millió 400 ezer forint érdekeltségi alap átadásával előre munkát tett a hangszergyár hóna alá. Így sikerült a vállalatot a lassú haláltól megmenteni. Az itt dolgozók fizetése ugyanis közel tíz százalékkal ugrott meg 1986 végére, hasonló változás várható az idén is.

— Félreletem hatású volt a tavalyi „injekciózás” — összegzi a történeteket Bárdos Károly igazgató. — Igaz, a vállalat azelőtt sem volt veszteséges, de a viszonylag kis termelési érték és az ebből kihozható alacsony nyereség nem tette lehetővé a keresetek növelését. Lemaradtunk. A szakemberek egy része kezdett elszállingózni. A hangszerkészítés speciális szakma, nagyon nehéz megfelelő szakembereket találni. A leépítési folyamat miatt felő volt, hogy pár év múlva oda jutunk, saját rezinket sem tudjuk kifizetni.

A Konzumex — aki azelőtt is bonyolította a vállalat exportját — mégis látott fantáziát benne. A termékek háromnegyed része évtizedek óta exportra készült. Sőt! A mainál sokkal több hangszert is el tudna adni a külkereskedelmi vállalat, ha Szegeden lenne több szakember, anyag, kapacitás a gyártásra. Hárommillió forintos nyereséget hozott így is tavaly az itt gyártott 150 bögő,

Az egykori szegedi nótakirály, Dankó Pista vihette legfőbb olyan messzi a szegedi nóták és hegedűk hírére, mint a Hangszergyár. Amerikába, Nyugat-Németországba, Franciaországba, Angliába, Hollandiába viszik el többek között a vállalat hírére az itt készült hegedűk, csellók, bögők. A most harmincötödik esztendőjét taposó vállalat távolról sem olyan öreg, mint a nagyárvíz előtti épület, amelyben a műhelyek, irodák sorakóznak.

1500 cselló, és 4-5 ezer hegedű. Az idén a nyereséget szeretnék negyven millió forintra feltornáztatni. Ezt várja az új gazda, cserébe pedig, hogy még biztosabb lábakra állíthassa „leányát” úgy döntött, néhány évig nem kér a nyereségből.

— Biztonságérzetet ad egy milliárdos gazda leányvállalatának lenni — mondja az igazgató. — De ez nem jelentheti azt, hogy most már szabad hazárdirozunk, mert a milliomos „nagybácsi” úgyis mögöttünk áll. A segítséget még jobb munkával kell viszonozni.

Úgy tűnik a váltással mindenki jól járt. A tanács megszabadult egy gondtól, a

Konzumex sem fektette rossz üzletbe a pénzt, a hangszergyáriak pedig végképp nem érezhetik úgy, hogy „elhúzták a nótájukat”

Mostanában mindig több a rendelés, mint amit meg tudnak faragni. Ennek ellenére az elmúlt hónapokban komoly gondok jelentkeztek a termelésben. Előfordul, hogy a megrendelt hangszerekhez nincs kellő mennyiségű és főleg jó minőségű alapanyag. Februárban pedig a frankfurti hangszer-világkiállításon néhány nap alatt sikerült lekötöni a gyár egész évi termelését. Tehát szállítani kell, mégpedig időben. A lucfenyőből készülő rezonátorokhoz a legnehezebb jó fát szerezni. Most a szükséges évi száz köbméter fenyő helyett mindössze nyolc áll a gyár raktáiraiban. A hiányzó készletet minden bizonnyal importból kell majd gyorsan pótolni. Szerencsére az új gazda ebben is tud segíteni. Így hát bizakodóak a hangszergyáriak.

Januártól megszüntették a ceterák gyártását, mert az utóbbi időben veszteséges lett ez a termék. Ez is bizonyítja, hogy megfontolt előrelátással, jó tervekkel sikerülhet az eddigieknél magasabbra kapaszkodnia a Szegedi Hangszergyárnak.

Rafai Gábor

Szovjet irodalmi est Makón

A megyei magyar-szovjet barátsági hét alkalmából tegnap, Makón tett látogatást Alekszandr Kaverznye, a Komszomolszkaja Pravda magyarországi tudósítója. A szovjet vendéget a HNF városi bizottságán Gyarmati András néprfronttitkár és Kukucska András, a városi pártbizottság munkatársa fogadta. Gyarmati András rövid tájékoztatót adott Makó politikai és gazdasági életéről, majd ezt követően megtekintették a felszabadulásunk évfordulójára készült Makó című filmet.

A szovjet vendég ezután ellátogatott a Medicor helyi gyárába, ahol tájékoztatták az üzem gazdasági tevékenységéről, majd a gyárban dolgozó MSZBT-tagokkal kereszttal-beszélgetésen vett részt.

A program a FEG 2-es sz. gyárában klubjában folytatódott. Itt Alekszandr Kaverznye A nyilvánosság, kritika és önkritika, mint a szovjet

társadalom demokratizálásának alapja címmel tartott előadást. Ezt követően baráti beszélgetésre került sor, melyen a városban működő MSZBT-tagcsoportok képviselői és a FEG szocialista brigádjának tagjai is részt vettek. A szovjet vendég a továbbiakban megtekintette még a József Attila Múzeumot, majd este részt vett az úttörőház disztermében a győzelem napja tiszteletére rendezett szovjet irodalmi esten.

Lengyel delegáció

Adam Lopatka miniszter, a Lengyel Állami Egyházi Hivatal elnöke delegáció élén május 4. és 6. között hazánkban tartózkodott. Látogatása során megbeszélést folytatott Miklós Imre államtitkárral, fogadta Bercecz János, az MSZMP KB titkára és találkozott Paskai László esztendősi úrral. A miniszter az MSZMP Politikai Főiskoláján előadást tartott a lengyel állam és az egyházak kapcsolatának időszerű kérdéseiről (MTI)

Hogy hallva halljanak

A fiatalember, aki ellenőrzésre jött be a klinikára, gyermekkorában mindkét fülére tökéletesen hallott. Aztán — 34 éves korára — mintha elhalkult volna körülötte a világ. Magának sem merne bevallani: nem jutnak úgy el a hangok tudatáig, mint régebben.

A családtagok, a barátok is mind többször mondták, eleinte tréfásan: „Mi az, hát süket vagy, hogy mindent kétszer kell mondanunk?” Fölbredt benne a gyanú, amelyet csak megerősített egy különleges eset. Arra emlékezett, hogy amikor Tarjánba költözött, a mögöttük levő kazánház monoton zúgását még hallotta. Amikor azonban el akarta cserélni azt a lakást, a vevők valósággal elmenekültek a zaj miatt, amely őt akkor már nem zavarta. Még mindig nem akart hinni a jeleknek. Ha kérdezték, szégyellte ismételtetni: „tessek?” Inkább rávágta mindenre az „igen”-t. Ebből meg felreértések keletkeztek. Munkahelyén is egyre több nehézséget okozott, hogy nem értette meg magát az emberekkel. Elkezdte hallgatni a rádiót, a televíziót, a szomszédok hangját. Ekkor nem tudta más javasolni az orvos, mint a hallókészülék. Az operáció nem segít.

Azóta 3 esztendő telt el kétség és bizonytalanságok között. Hosszú töprengések az egyre sürűsödő csöndben: vajon mikor kezdődhetett? Mi okozhatta? Talán egy gyerekkori betegség következménye? Vagy ez a gépjárműjavítóban töltött 13 esztendő öröksége? Netán a kedvenc sport, a motorcsónakozás „fűsiketi” zaja tette? Laikus ember maga ezt el nem döntötte, de azt igen: hagyja-e elrontani élete minőségét, ha fölkinálják neki a gyógyulást.

Az új állás újfajta követelménye döntött. Elhelyezkedett egy kiskisérővezetőnél, ahol bizony szavak és adekvát válaszok nélkül álgha lehet megnyerni bárkit is — még kevésbé üzletet kötni. Erőt vett magán, és ismét bekopogott a fül-orr-gége klinikára. Czigner Jenő professzor haladéktalanul kitűzte a műtét napját: ettől kezdve már nem volt visszavezető út.

Hogy mit érzett az operáció közben? Minthogy nem altatták el, csupán érzéstenítették a műtét területét, figyelmével végigkövethette a történeteket. A mikroszkopos beavatkozás, mint mondta, számára az érzés és az érzékelés különös élményét nyújtotta: tompán hallotta, mi zajlik körülötte. Azt, hogy „kifaragták” a régi hallócsontot, hogy felerősítették az újat. Állítgatták, szabályozták, megkérdézték, most hall-e. Egyszer csak úgy érezte, mintha erősítőt kapcsoltak volna a fülére: „Ha most nem kiabálnak, akkor én egészen jól hallok!” — mondta hitetlenkedő örömmel az orvosnak és az asszisztenseknek.

S a most 37 éves fiatalember két hónapja valóban hall az egyik fülére. (A másikat jövőre fogják megműteni.) „Csodálatos érzés föl-fogni az emberek beszédét, a tévé hangját. Az utca zaja azonban első pillanattól kezdve, ahogy kiléptem a klinika ajtaján, meglepett, s azóta is azt kérdezgetem: hogy lehet ilyen hihetetlen zajban élni?”

Amíg a halk szavú fiatalemberrel beszélgettem, igencsak oda kellett figyelniem, hogy megértsem, amit mond. Czigner Jenő professzor, a klinika igazgatója erre is szakszerű magyarázatot adott. Megtudtam, hogy a halk beszéd éppen azok sajátja, akik operálható betegségben szenvednek. Ők ugyanis saját hangjukat jobban hallják, mint a külvilágból érkezőket, ugyanis a csont vezeti hangjukat. Hallásuk látszólag ép anatómiai viszonyok között romlott azáltal, hogy rögzült a hallócsontjuk, így a hangot nem a levegő közvetíti. Ugyancsak segíthet a gyógyászat azokon, akiknek a dobhártya sérülése, vagy idült fülgyulladás társul halláscsökkenéssel.

Más a helyzet azonban idős korban. Amikor a hallóideg károsodik, akkor hiába ép a hallócsont, az ember a saját hangját se hallja, ezért kiabál. Jellemző egyébként az idős kori halláscsökkenésre, hogy nagypapa például a csöngő vagy a kiskiseregély magas hangját nem hallja, kortársaival azonban elbeszélget. Ilyenkor nem tud más javasolni az orvos, mint a hallókészülék. Az operáció nem segít.

Az úgynevezett otosclerosis — egy speciális csonttörődési zavar — azonban operációval gyógyítható, akár a fiatalember esetében. A betegség okát azonban nemcsak ő találhatta sikertelenül: erre az orvostudomány sem tud egyelőre választ adni. Az tény: ilyenkor a legelső kis hallókészülék nem képes a hang továbbítására, mintegy

elzárja a hullámok útját. A teendő: operációs mikroszkóp és műszerek segítségével eltávolítja az orvos szervezetünk legkisebb csonttörődését. Így kitárul a belső fülre nyíló kis ablak, amelyre saját kötőszövetes lemezeket helyeznek és így helyreállítják a levegőt, illetve a hangot áteresztő dugattyúmechanizmust. Az így meggyógyított hallószerv 15-20 évig jól „működik”, kissé ugyan érzékenyebben kell vele bánni. Övni kell a nagy zajoktól, a fizikai megterhelés, a sportolás ilyenkor nem ajánlatos.

Becsült adatok szerint a lakosság 10 százaléka csökkent a hallása különböző okok miatt. Vannak természetesen olyan fülbetegségek — egyebek között tehát a korrall járók — amelyek műtéttel nem gyógyíthatók. De számos esetben szinte „csodákat” művel ma már az orvostudomány: a siketből hallót „varázsol”. A fülgyógyász ember, az aki lyukas dobhártyája miatt rengeteg kellemetlenséget él át, főlöslegesen szenved. A modern fülsebész képes arra, hogy megszüntesse ezeket a kellemetlen tüneteket, ugyanakkor a helyreállító műtétet javítja a hallást is. Aki tehát nem hisz a saját fülének, hallgasson az érte aggódó családtagok, barátok figyelemre, és higgyen nekik. Egyszerű halláspótlással, fájdalommentes műszeres vizsgálattal egykettőre kiderül, kinek van igaz. Esetleg csak egy műtétbe kerül, hogy a gyengén halló valóban hallva halljon.

Chikán Ágnes

Sport és ifjúság

Az elmúlt év során többször is írtunk már az ifjúsági és sportügyek új irányító szervének, az Állami Ifjúsági és Sporthivatalnak a terveiről. Varga Sabján László, az AISH ifjúsági ügyekkel foglalkozó elnökhelyettese tegnap, Csongrád megyei látogatása során arról tájékoztott, hogy ezek a tervek miként valósulnak meg a gyakorlatban meggyekben, milyen eredményeket mutathat fel az 1987. január elsején megalakult helyi irányító szervezet, a megyei tanács vb ifjúsági és sportosztálya.

A vendéget, délelőtti fogadta Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese, majd az ifjúsági és sportosztályon Kapás Ferenc osztályvezető szövegezte a megalakulást követő időszak gondjairól, az osztály eddigi kialakult kapcsolatairól és néhány, az ifjúság kulturális szabad idejének eltöltését szolgáló kezdeményezéséről. Szó volt megyénk diák-sportjáról, a diák-, a szabadidős és a versenysport

kapcsolatáról. A megbeszélésen — amelyen részt vett Bódi György, a megyei pártbizottság osztályvezetője és Germán Vastagh Györgyi, a megyei KISZ-bizottság első titkára is — Varga Sabján László szövegezte az ifjúsági parlamentek és az ifjúsági törvény előkészítéséről.

A tárgyalást követően a vendég megtekintette a Maty-éri evezőspályát, ahol Kereszty Béla, a Magyar Kajak-Kenu Szövetség elnökségének tagja és Simády Béla, a Magyar Evezős Szövetség elnökségének tagja tájékoztatta a Maty-éri sportközpont fejlesztésének terveiről.

Varga Sabján László Csongrád megyei programja Szentesen folytatódott. Találkozott a városi tanács vezetőivel, majd a Horváth Mihály gimnáziumban felavatta az iskola egykori tanulóinak, Greskovits Péternek az emléktábláját, aki a Himalája megmászása közben vesztette életét.

Kiváló a Hungária

A Tisza Szállóban rendezett ünnepségen Parti János, a HungarHotels vezérigazgató-helyettesétől vehették át tegnap a szegediek a „Kiváló Szálloda és Étterem” kitüntető címet. A vállalat 22 önálló egységből áll: a mieinken kívül a budapesti Fórum, Szombathely, Győr és Eger tavalyi tevékenységét díjazták ezzel az elismeréssel. Mint Pálffy István, a Hungaria Szálloda és Étterem Vállalat Szegedi Önálló Egységének igazgatójától megtudtuk, forgalmuk a tervezetthez képest 20, nyereségük 50 százalékkal nőtt, elenyésző árnövekedés mellett. Az idegenforgalomra tavaly negatívan ható tényezők — a bécsi és római merénylet, az osztrák föld-

művelők sztrájkja és a Csernobil utóhatása — ellenére tudták ezt elérni. A vállalat szállodái közül a második helyen végeztek, éves szinten több mint 70 százalékos kihasználtsággal. A tökéletes utasforgalom visszaesése ellenére nőtt devizabevételük is, 392 ezerrel 509 ezer dollárra.

Az igazgató szerint a mostani kitüntetés szép folytatása a 80-as években beindult munkának: az előző öt éves tervben háromszor voltak kiválóak, egyszer elismertek.

Az ünnepségen a Royal Szálló Béke szobaasszonybrigádja a Vállalat Kiváló Brigádja kitüntetését vehette át, 27-en kaptak Kiváló Dolgozó jelvényt.

R. E.